

JAARVERSLAG BOS+ 2016

BOS+ is het samenwerkingsverband tussen BOS+ Vlaanderen vzw en BOS+ tropen vzw

BOS+
MEER DAN BOMEN ALLEEN

INHOUDSTAFEL

Voorwoord	3
BOS+ in België	4
BOS+ in het zuiden	8
Beleids- en bewegingswerk	10
Communicatie	11
BOS+ in cijfers	12
Milieu en Gender	18
Organisatie	20
GRI-inhoudsopgave	22

Door de vernieuwing van de erkennings- en financieringsregels voor zowel natuurorganisaties als noord-zuid-ngo's werd 2016 een jaar van introspectie en van vooruitkijken. Een jaar ook van – opnieuw – héél hard werken. En dat terwijl ook wij het gevoel hadden dat de wereld om eens heen een stukje onzekerder werd, dat *fact free politics* zowel dicht bij ons als wereldwijd aan belang wonnen en dat ogenschijnlijk evidente principes over hoe we als mensensoort met een snel veranderende wereld moeten omgaan, steeds meer in vraag werden gesteld. Dat het bos en de bomen (een deel van) de oplossing bieden tegen een heel aantal van de grootste maatschappelijke uitdagingen waar onze planeet voor staat, sterkte ons in de overtuiging dat we vandaag, meer dan ooit, nodig zijn.

Op zich was het een fortuinlijk toeval dat onze beide vzw's BOS+ tropen en BOS+ Vlaanderen simultaan een meerjarenplan voor de periode 2017-2021 moesten schrijven, met het oog op hun verdere financiering als respectievelijk ontwikkelings-ngo en milieu- en natuurorganisatie. Het resultaat mag er zijn: twee fonkelnieuwe meerjarenplannen, waarin we enerzijds een grondige introspectie hebben gedaan en nieuwe lijnen uitzetten op het pad naar verdere professionalisering. Visies rond communicatie, ethische fondsenwerving, interne milieuzorg, gender, transparantie, ... werden uitgedokterd en afgeklopt. Ze voorzien ons nu van de noodzakelijke context om het kleine maar zeewaardige scheepje BOS+ op koers te houden in deze woelige tijden.

Naast introspectie dwong het formuleren van deze meerjarenplannen ons natuurlijk ook tot vooruitkijken. En daarin zijn we ambitieus: we werken bijvoorbeeld niet alleen verder in onze Zuid-Amerikaanse focuslanden Peru, Bolivia en Ecuador, maar gaan ook aan de slag op het Afrikaanse continent in Ethiopië, Uganda en Tanzania. Het worden ongetwijfeld zeer boeiende tijden en ervaringen.

Ook in Vlaanderen kijken we vooruit, samen met veel andere organisaties die met het bos en de bomen begaan zijn. Onder de paraplu van het Bosforum formuleerden we een Bosactieplan met 10 strategische streefdoelen. De massale steun die we hiervoor meteen kregen van organisaties binnen en buiten de sector was hartverwarmend. Het bewijst nog maar eens het grote en groeiende draagvlak voor meer en beter bos in Vlaanderen. Met het Bosforum maakten we bovendien een start met de ontwikkeling van een Toekomstvisie Bos & Samenleving. Ook dat wordt ongetwijfeld boeiende lectuur. Maar daarover meer in ons jaarverslag 2017.

BOS+ leeft, werkt, ademt bos. BOS+ strijdt voor het bos. BOS+ geniet van het bos. Opdat ook u, en zij die na ons komen, hetzelfde kunnen doen.

Kris Verheyen

Voorzitter BOS+

Geert Lejeune

Ondervoorzitter BOS+

2.1

 CO₂-bossen

Sinds 1999 plant de afvalintercommunale Limburg.net samen met BOS+ nieuwe bossen aan om een deel van hun CO₂-uitstoot te compenseren. In 2016 plantten we samen bijna vijf hectare nieuwe bossen aan en kochten we meer dan zeven hectare grond om te bebossen.

2.2

 10 Miljoen Bomen

Bosuitbreiding in Vlaanderen en in de tropen is nodig en blijft een belangrijk deel van onze missie. In 2016 plantten we in Vlaanderen met tal van sponsors en giften 12 hectare bossen en meer dan 30 kloempen (groepen bomen als aanrijking in bestaande bossen).

2.3

 Agroforestry

Agroforestry is een vorm van ecologisch intensieve landbouw waarbij landbouwgewassen en bomen op eenzelfde perceel geteeld worden. BOS+ zit sinds 2011 in het Consortium Agroforestry en werkt o.a. mee aan de begeleiding van landbouwers die willen starten met agroforestry.

2.4

 Green Learning Environments

Spelen en leren in het bos prikkelt de fantasie en stimuleert de ondernemingszin. De positieve impact van een groene leeromgeving blijkt extra groot bij kinderen met een mentale beperking of leerstoornissen. Samen met partners en scholen uit België, Slovenië en England ontwikkelen we een toolbox om informeel leren van deze doelgroep te ondersteunen.

2.5

● **Second Life@School**

“Geef oude spullen een tweede leven”: onder die noemer sporen we scholen aan om versleten of niet-gebruikte voorwerpen te herstellen of er nieuwe producten van te maken. Om iets te vertellen over de grondstoffenproblematiek in het zuiden, natuurlijk. Een project van Broederlijk Delen i.s.m. BOS+, Studio Globo en Catapa.

2.6

● **Olie drijft boven**

In 2016 veroverden we de Belgische scholen met de succesvolle theatervoorstelling ‘Konijn met pruimen’, geschreven door Dimitri Verhulst en gemaakt door BOS+ en Laika. Leerlingen en leerkrachten ondernamen acties op school rond het thema aardolie en klimaat. Volgend jaar volgt de herneming.

© Kathleen Michiels

2.7

● **Olie op het vuur**

Samen met Globelink en StampMedia helpen we 30 jongerengroepen, na een traject over olieontginning en klimaatverandering, om hun eigen klimaatactie op te zetten: een kledingruil, een groot recycle-feest, een eetbare straat of een veggiedag op kamp.

2.8

● **Stoel Zoekt Lief**

Met Stoel zoekt Lief zetten we meer dan 20.000 mensen op weg naar duurzame houtconsumptie. Met aanmoedigingen en goede voorbeelden overtuigen we hen om een stapje in de goede richting te zetten: gebruik gecertificeerd hout van bij ons en uit de tropen, doe aan hergebruik en upcycling.

2.9

● **Film in het Bos**

Met de kinderen of kleinkinderen naar de film gaan wordt nóg leuker wanneer de vertoning in een bos plaatsvindt. BOS+ organiseerde ook in 2016 samen met de Gezinsbond en tal van lokale partners een Film in het Bos-tournee verspreid over gans Vlaanderen.

2.10

Week van het Bos

Schuilt er in jou een competitiebeest of eerder een luiaard? Ben je een kei in denksport, zo behendig als een bever of zo lenig als een luis? Ook in 2016 is de tweede week van oktober dé feestweek van het bos. Dit jaar beleven we het bos in actie: sporten in het bos BOOMT!

2.11

Trees From Traffic

Samen met Krinkels nv bouwen we kennis op en sensibiliseren we over de mogelijkheden van het aanleggen, beheren en oogsten van houtige biomassa langs bermen van (spoor) wegen en waterlopen.

2.12

Ecobossen

Met het 'Ecobossen'-project financiert Eandis de aanplanting van bossen in haar werkgebied. De komende vijf jaar mikken we op de aanplanting van in totaal 25 hectare bos. De eerste bomen werden geplant in Bornem, Duffel en Oosterzele. Ondertussen werden metingen uitgevoerd door UGent om de toekomstige CO₂-opslag te kunnen meten.

2.13

De schatkist van de natuur

Bi-o-di-ver-si-teit: een moeilijk begrip voor kinderen? Niet met de schatkist van de natuur! Stap voor stap bouwen we onze kennis uit. Een 'schatkaart' toont de biodiversiteit in en rond de school en een heuse schatkist bevat planten en dierenfiches

2.14

Hout uit het Dijleland

Lokale houtige biomassa uit landschapsbeheer gebruiken als hernieuwbare brandstof voor lokale energieopwekking: dat is wat we met dit pilootproject in Bierbeek willen uittesten. Samen met het agrobeheercentrum Eco², het gemeentebestuur, lokale landbouwers en natuurorganisaties zoeken we naar een win-win voor landschap, landbouwers en het klimaat.

2.15

Venture Philantropy

Met de steun van Venture Philantropy professionaliseerde BOS+ haar communicatie- en fondsenwervingsstrategie. 'Hefbomen voor BOS+' zorgde verbreding en vernieuwing, meer bepaald rond vier aspecten: communicatiestrategie met focus op digitale en sociale media, online fundraising, corporate fundraising en de ontwikkeling van een CO₂-compensatietool: Treecological.

2.16

Boslandsymposium

Bosland, het samenwerkingsverband tussen de Hechtel-Eksel, Overpelt, Lommel, het Agentschap voor Natuur en Bos, het Regionaal Landschap Lage Kempen en Toerisme Limburg, bestaat 10 jaar en vierde dat o.m. door het organiseren van een Europese conferentie.

Meer info: www.bosland.be.

2.17

Educatieve werking

Pro Silva

Pro Silva is een Europese beweging die sinds 1989 duurzaam bosbeheer in de praktijk wil demonstreren aan en aanmoedigen onder beheerders. In Vlaanderen wordt Pro Silva getrokken door BOS+.

Bosgidsen t'Aelmoes

Het team bosgidsen wil het Aelmoeseneiebos, proefbos van de UGent, meer publieke bekendheid geven door middel van excursies en programma's voor scholen en groepen. De bosgidsen werken samen met BOS+ en ForNaLab, het labo voor bos en natuur van de UGent.

Tropisch bos

In 2016 werkte BOS+ mee aan Belmundo, het jaarlijks activiteitenfestival in Gent dat internationale solidariteit op de voorgrond plaatst. Samen met verschillende Oost-Vlaamse organisaties uit de noord-zuidbeweging organiseerde BOS+ het filmfestival 'Cinema Belmundo'. In de provincie Oost-Vlaanderen realiseert BOS+ met vaste regelmaat educatieve activiteiten voor het brede publiek.

De lopende projecten werden gerealiseerd met de steun van particulieren en de volgende financiers: FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (DGD), Vlaamse overheid – Dienst Buitenlandse Zaken, Erasmus+ programma van de Europese Unie, de provincie Oost-Vlaanderen, de provincie Vlaams-Brabant, de Nationale Loterij en het Fonds Duurzaam Materialen- en Energiebeheer.

2016 was een brugjaar waarin twee belangrijke programmavoorstellen van BOS+ werden goedgekeurd. Het eerste is een vijfjarenprogramma bij de federale overheidsdienst Ontwikkelingssamenwerking. Naast België en de drie reeds lang vertrouwde landen in Zuid-Amerika (Peru, Bolivia en Ecuador) gaan we voor het eerst werken in drie Afrikaanse landen: Tanzania, Oeganda en Ethiopië. Het tweede is een voorstel bij het Agentschap voor Natuur en Bos voor het verdere beheer van het Vlaams Fonds voor Tropisch Fonds, een belangrijke financier sinds het ontstaan van BOS+ tropen.

In de zuidwerking streeft BOS+ er naar om de levenskwaliteit van rurale en inheemse gemeenschappen in de tropen te verbeteren, en hanteert hiervoor een dubbele strategie:

1. de capaciteitsversterking van de gemeenschappen inzake het duurzaam en participatief beheer van hun bos
2. de uitbouw van duurzame waardeketens van bos- en agroforestry-producten om ontbossing en bosdegradatie te voorkomen

We pikken er twee projecten uit om onze zuidwerking in 2016 te illustreren.

Tara-peulen voor een beter inkomen en behoud van droogbos

Tara (*Caesalpinia spinosa*) is een vlinderbloemige boomsoort die peulen produceert die toepassingen hebben in de voedingsindustrie en de leerverwerking. Bovendien gedijt de boom goed in droge omstandigheden, herstelt hij als stikstoffixeerder de bodem, levert hij kwalitatieve nectar voor de bijen en is hij geschikt als levende afsluiting. Vooral in de Zuidelijke provincie Loja maar ook in de Centrale en Noordelijke Andes van Ecuador, komt

deze boom nog in grote getale voor in natuurlijke droogbossen. Deze bossen worden in kaart gebracht en er worden participatieve beheerplannen opgemaakt. De productie- en waardeketen van tara wordt verbeterd, zodat landelijke gezinnen hieruit alternatieve inkomsten genereren, en de bossen beter beschermd worden.

500 ha herbebossing in Ecuador in functie van Telenet klimaatneutraal

BOS+ zorgt ook in de tropen voor meer bos. Dit bos haalt niet alleen koolstof uit de lucht, maar levert ook voordelen qua biodiversiteit, tewerkstelling en kennisopbouw. In Ecuador gebeurt dit met de steun van Telenet. Het bedrijf zet in de eerste plaats in op het verminderen van de eigen CO₂-uitstoot, een voorwaarde van BOS+ om dit soort projecten op te zetten. Anderzijds compenseert Telenet de resterende uitstoot door de aanplant van meer dan 500.000 bomen te financieren. BOS+ garandeert een wetenschappelijk onderbouwde monitoring van de koolstofopslag in samenwerking met Cavelab (UGent).

De lopende zuidprojecten werden gerealiseerd met de steun van particulieren en volgende private en publieke financiers: FOD Buitenlandse Zaken, Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking (DGD), Vlaams Fonds voor Tropisch Bos (Vlaams Ministerie van Omgeving, Natuur en Bos), Telenet, GRACO, 11.11.11, Nationale Loterij, provincie Oost-Vlaanderen, provincie Antwerpen en provincie Vlaams-Brabant.

4.1

Beleid

In 2016 bleef het bos in Vlaanderen en wereldwijd bedreigd. De plannen van Essers om in Genk in openbaar en Europees beschermd bos tegen alle eerdere afspraken in een uitbreiding van haar bedrijventerrein te realiseren, bleven de steun genieten van minister Joke Schauvliege. Samen met andere milieu- en natuurorganisaties en lokale actiegroepen startte BOS+ een aantal gerechtelijke procedures om dit te verhinderen. Maar Essers is natuurlijk slechts het topje van de ijsberg. In Vlaanderen verdwijnen elk jaar honderden hectare bos. Met vergunning. Tegelijkertijd bleef de regering dralen om het reeds lang beloofde plan van aanpak voor de waardevolle maar bedreigde bossen te implementeren.

Ook wereldwijd blijft de druk op onze bossen zeer zwaar: de bosindex dook recent onder de grens van 4 miljard hectare. Ter vergelijking: 25 jaar geleden besloeg de bosoppervlakte nog 4,13 miljard hectare. Duizelingwekkende cijfers, te groot om voor te stellen. Maar de gedachte dat we elk jaar 3 à 6 miljoen hectare bos verliezen maakt duidelijk dat we voor een levensgrote uitdaging staan. BOS+ zet daarom niet alleen in op realisaties in het Zuiden met lokale gemeenschappen, we werken ook hard aan sensibiliseringsprojecten om mensen hier bewust te maken van onze impact op het tropisch bos.

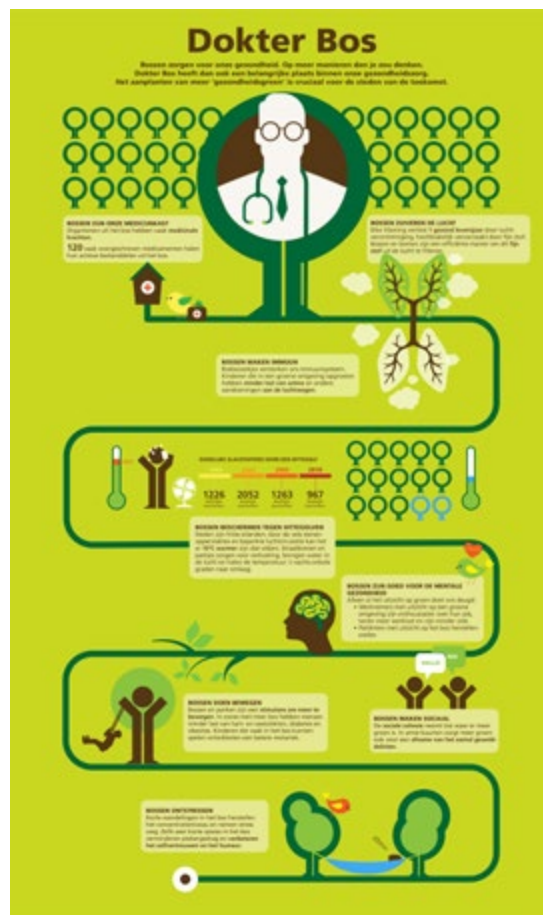
Het Essersdossier, het uitblijven van het plan van aanpak voor de waardevolle bossen, de onduidelijkheid over de Vlaamse bosoppervlakte, de vernietigende conclusies van het Rekenhof over het boscompensatiemechanisme, onze eigen vaststellingen in de Bosbarometer... Op heel veel punten moeten we vanuit een defensieve positie aan de slag en vechten voor het behoud van wat ons nog rest aan bossen.

4.2

Beweging

Maar we zijn ook constructief en breken uit de soms wat vastgeroeste denkkaders. Met "Dokter Bos" vertalen we voortaan de wetenschappelijke kennis over de vele gezondheidsvoordelen die het bos en de bomen voor ons hebben naar verstaanbare taal. Met het Bosforum kijken we op een positieve manier naar de toekomst, en reiken we de hand aan beleidsmakers en tal van andere sectoren om samen te werken voor het bos. Met ons dossier over ruimtelijke ordening tonen we hoe het anders kan. Beter kan.

Samen met de Gezinsbond, de Gezinsportfederatie en Natuurpunt-CVN organiseerden we ook in 2016 opnieuw een feestelijk en gevarieerd Bosweekend, in de Bosberg in Houthalen. Bijna 200 volwassenen en kinderen konden zich opnieuw uitleven te midden van het groen, en deelnemen aan tal van activiteiten die draaiden om de beleving van bos en natuur.

5.1

● **Bosrevue: hét tijdschrift over duurzaam bosbeheer**

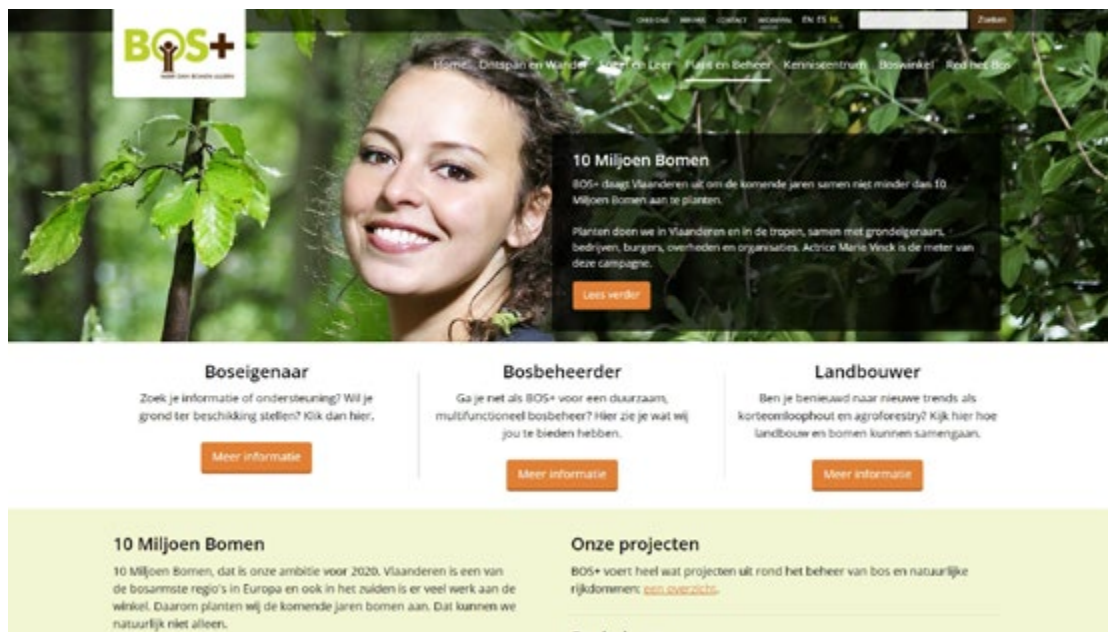
De Bosrevue vertaalt wetenschappelijk bosonderzoek en actuele evoluties in het bosbeleid en -beheer naar de praktijk. Het tijdschrift is er voor iedereen die geïnteresseerd is in bossen en het beheer ervan. In 2016 waren er 521 betalende Bosrevue-abonnees.

5.2

● **BOS+ online**

In 2016 bezochten 41.886 unieke bezoekers samen meer dan 165.000 pagina's. Op onze Facebookpagina hielden we 3915 volgers op de hoogte, voor onze Twitter-account zijn dat er 464. De algemene nieuwsbrief wordt bezorgd aan 7265 lezers. Specifieke doelgroepen, zoals gemeenten en leerkrachten, ontvingen mail op maat.

BOS+ is ook een dienstverlener en infoloket. Via de website, info@bosplus.be of telefonisch kan iedereen gericht vragen stellen over bos-gerelateerde onderwerpen. In 2016 beantwoordde BOS+ 266 vragen.

5.3

● **Pers**

Naast de bovenvermelde communicatiemethoden stuurt BOS+ regelmatig persberichten uit over de realisaties en stand van zaken van lopende projecten, om beleidskwesties aan te kaarten of activiteiten aan te kondigen, kortom om het belang van bos in de kijker te plaatsen. De pers weet ons te vinden als expertisecentrum over het bos en de bomen, en contacteert ons met vragen over actuele bosthema's. In 2016 werd BOS+ 68 keer vermeld in de pers.

De balans van BOS+ wordt ter goedkeuring voorgelegd aan de Algemene Vergadering van 14 juni 2017. De balans en resultatenrekening van 2016 wordt na de AV neergelegd bij de balanscentrale van de Nationale Bank van België.

6.1

 Samenvatting balans BOS+ Vlaanderen

Het balanstotaal bedraagt € 837 221 per 31 december 2016.

BOS+ VLAANDEREN ACTIVA	OP 31/12/2016	PASSIVA	OP 31/12/2016
vaste activa		eigen vermogen	
materiële vaste activa	€ 32 429	permanente financiering natura	€ 27 650
financiële vaste activa	€ 7 709	fondsen	€ 537 848
vlottende activa		vreemd vermogen	
vorderingen < 1 jaar	€ 131 387	schulden op < 1 jaar	€ 44 702
overlopende rekeningen	€ 31 533	overlopende rekeningen	€ 227 021
liquide middelen	€ 634 163		
TOTAAL	€ 837 221	TOTAAL	€ 837 221

Uit de balans lezen we af:

Activazijde: We beschikken over voldoende liquide middelen om de loonlast te dragen voor minstens een half jaar en om onze schulden op korte termijn te voldoen.

Passivazijde: In verhouding met het balans totaal bouwden we in de voorbije jaren een behoorlijke reserve op ingedeeld in verschillende bestemde fondsen waaruit we kunnen putten om kwalitatiever (organisatieontwikkeling) en innovatiever aan de slag te gaan.

BESTEMDE FONDSEN BOS+ VLAANDEREN	
fonds sociaal passief	€ 90 000
campagnefonds bosuitbreiding	€ 20 307
fonds organisatieontwikkeling	€ 105 140
fonds projectwerking	€ 19 687
algemeen reservefonds	€ 302 715

6.2

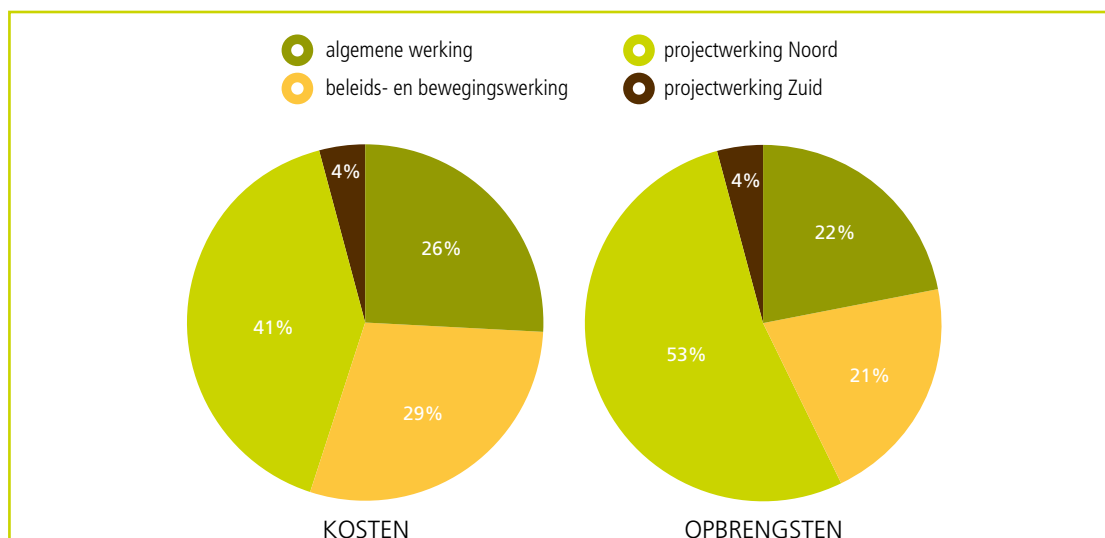

Samenvatting jaarrekening BOS+ Vlaanderen

Het jaar 2016 wordt afgesloten met een positief resultaat (€ 18 429), in 2015 lag dit resultaat twee keer zo hoog (€ 44 004).

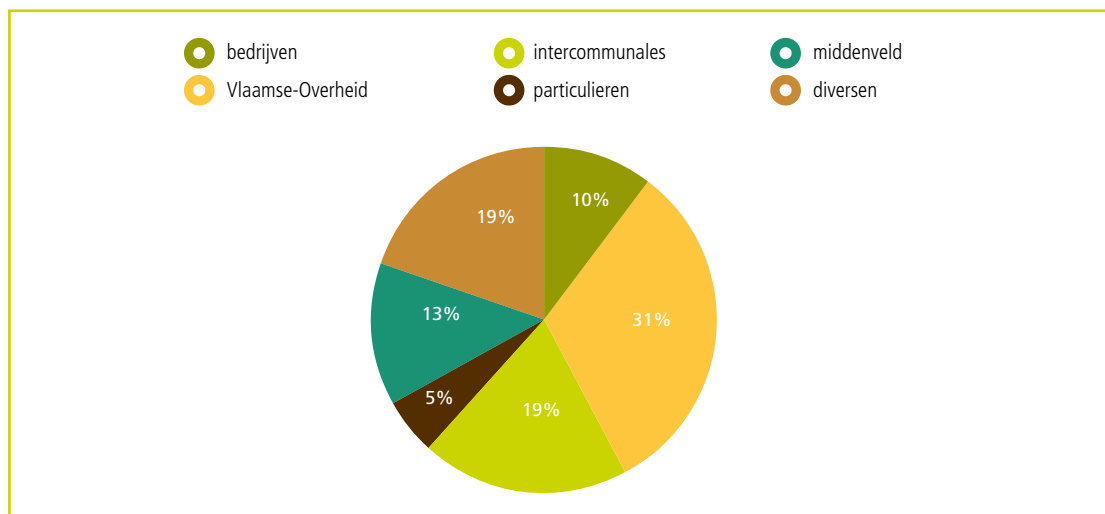
KOSTEN BOS+ VLAANDEREN			OPBRENGSTEN BOS+ VLAANDEREN		
	algemene werking	€ 150.723		algemene werking	€ 131.048
61	diensten en diverse goederen	€ 64.225	70	omzet	€ 30.607
62	personeelskosten	€ 82.914	73	giften	€ 15.757
63	afschrijvingen	€ 1.045		subsidies	€ 30.651
64	andere bedrijfskosten	€ 622		tegemoetkomingen	€ 49.986
65	financiële kosten	€ 1.917	74	andere bedrijfsopbrengsten	€ 3.764
			75	financiële opbrengsten	€ 283
	beleids- en bewegingswerking	€ 168.009		beleids- en bewegingswerking	€ 124.812
	werkingskosten	€ 25.630			
	personeelskosten	€ 142.379			
	projectwerking Noord	€ 232.042		projectwerking Noord	€ 313.769
	werkingskosten	€ 24.881			
	personeelskosten	€ 109.680			
	partnerfinanciering	€ 97.481			
	projectwerking Zuid	€ 24 103		projectwerking Zuid	€ 23.677
	werkingskosten	€ 19			
	personeelskosten	€ 8 731			
	partnerfinanciering	€ 15 353			
TOTAAL		€ 574.877	TOTAAL		€ 593.306
RESULTAAT EINDE BOEKJAAR			€ 18 429		

Kosten en opbrengsten: BOS+ Vlaanderen

In vergelijking met 2015 zien we dat de verhoudingen aan kostenzijde gelijk gebleven zijn. Aan opbrengstenzijde is projectwerking Zuid gedaald (met 8%) terwijl de opbrengsten voor projectwerking Noord flink toegenomen zijn (met 13%).

Opbrengsten BOS+ Vlaanderen vanuit de bron:

De vijf grootste financieringsbronnen van BOS+ Vlaanderen in 2016 zijn:

EPOS vzw	€ 133 830
Vlaamse Overheid: departement Leefmilieu, Natuur en Energie	€ 115 450
Intercommunale Limburg.net	€ 112 621
Agentschap voor Natuur en Bos	€ 50 077
Koning Boudewijn Stichting	€ 33 057

Samenvatting balans BOS+ tropen

Het balanstotaal bedraagt € 244 361 per 31 december 2016.

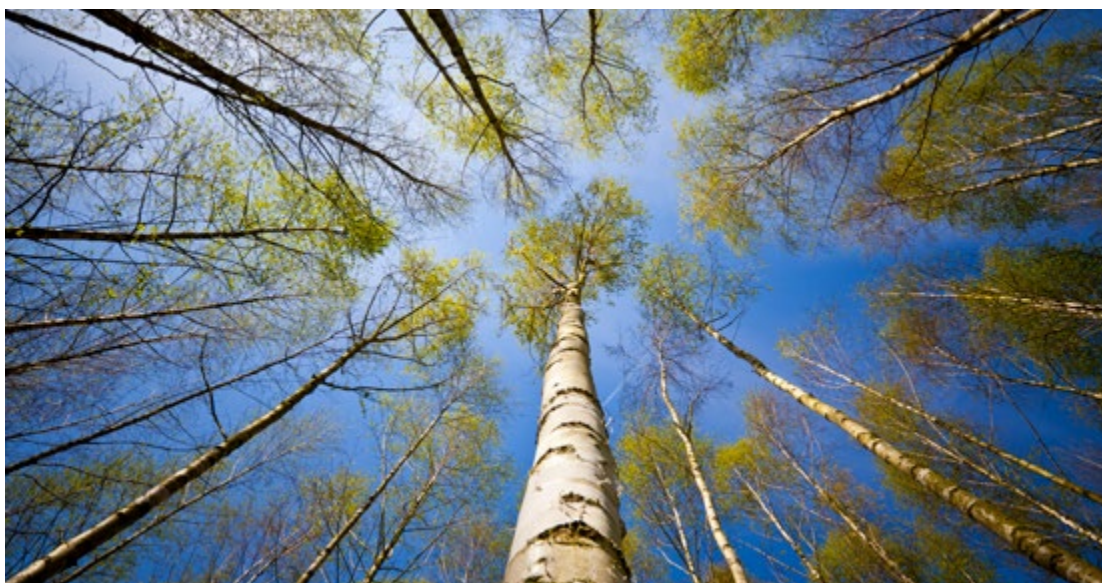
BOS+ TROPEN ACTIVA	OP 31/12/2016	PASSIVA	OP 31/12/2016
vaste activa		eigen vermogen	
materiële vaste activa	€ -	fondsen	€ 121 646
financiële vaste activa	€ 7 322		
vlottende activa		vreemd vermogen	
vorderingen < 1 jaar	€ 35 822	schulden op < 1 jaar	€ 33 976
overlopende rekeningen	€ 58 908	overlopende rekeningen	€ 88 739
liquide middelen	€ 142 309		
TOTAAL	€ 244 361	TOTAAL	€ 244 361

Uit de balans lezen we af:

Activzijde: De liquide middelen zijn voldoende om de schulden op korte termijn te vergoeden, maar geven geen ruime dekking voor de onmiddellijke loonkosten. Het opvolgen van klanten, facturatie en het snel binnen halen van subsidies is dus een essentieel punt.

Passivzijde: De opgebouwde reserves binnen de fondsen bedragen € 121 646 wat op zich niet zo een grote reserve geeft maar gezien het balanstotaal maar € 244 361 bedraagt is dit in verhouding een redelijk resultaat.

BESTEMDE FONDSEN BOS+ TROPEN	
fonds sociaal passief	€ 39 600
fonds projectwerking	€ 19 687
algemeen reservefonds	€ 62 359

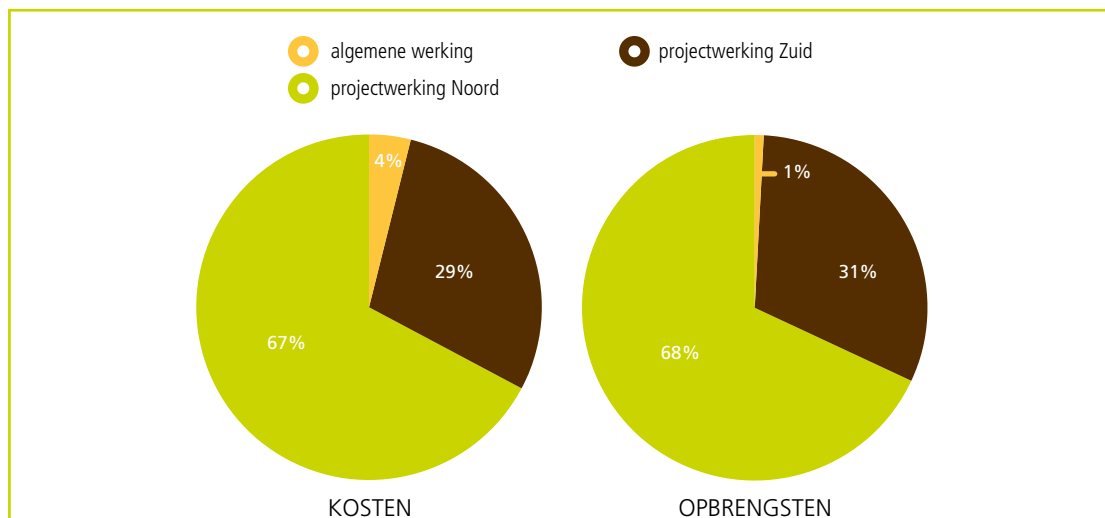

Samenvatting jaarrekening BOS+ tropen

Het jaar 2016 wordt afgesloten met een negatief resultaat (€ - 1 027), wat in 2015 nog twee keer zo negatief was (€ -2 446).

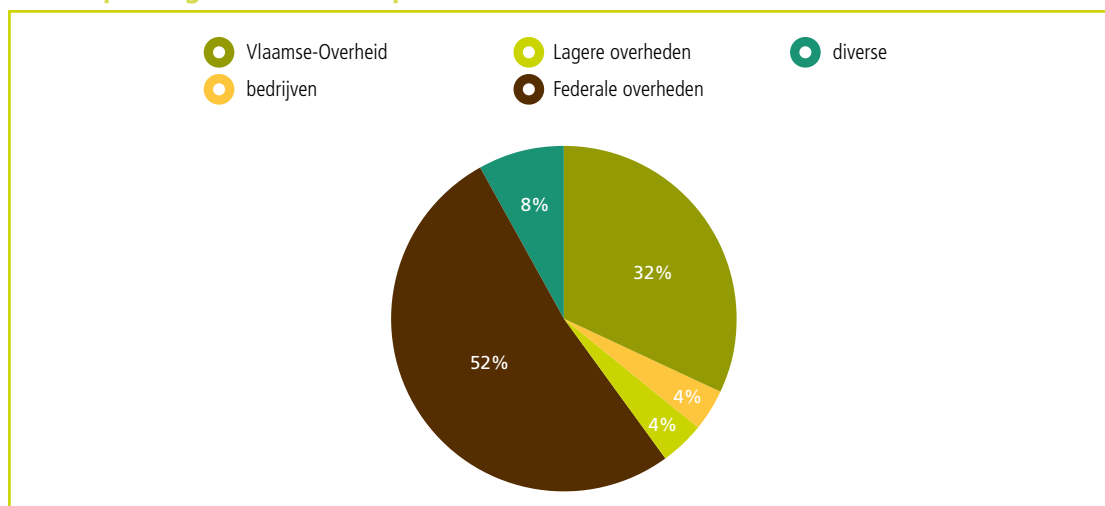
KOSTEN BOS+ TROPEN			OPBRENGSTEN BOS+ TROPEN		
	algemene werking	€ 31 088		algemene werking	€ 6.706
61	diensten en diverse goederen	€ 13.911	70	omzet	€ 108
62	personeelskosten	€ 16.069	73	giften	€ 5.274
63	afschrijvingen	€ -		subsidies	€ -
64	andere bedrijfskosten	€ 32		tegemoetkomingen	€ 1.314
65	financiële kosten	€ 1.076	74	andere bedrijfskosten	€ -
			75	financiële opbrengsten	€ 10
	beleids- en bewegingswerking	€ 25		beleids- en bewegingswerking	€ 313
	werkingskosten	€ 25			
	personeelskosten	€ -			
	projectwerking Noord	€ 221.516		projectwerking Noord	€ 232.371
	werkingskosten	€ 20.148			
	personeelskosten	€ 123.417			
	partnerfinanciering	€ 77.951			
	projectwerking Zuid	€ 504.363		projectwerking Zuid	€ 516.575
	werkingskosten	€ 54.814			
	personeelskosten	€ 67.971			
	partnerfinanciering	€ 381.578			
TOTAAL		€ 756.992	TOTAAL		€ 755.965
RESULTAAT EINDE BOEKJAAR			€ - 1 027		

Kosten en opbrengsten: BOS+ tropen

De beleids- en bewegingswerking werd in 2016 volledig afgebouwd.

Opbrengsten BOS+ tropen vanuit de bron:

De vijf grootste financieringsbronnen van BOS+ tropen in 2016 zijn:

Directie-Generaal Ontwikkelingssamenwerking & Humanitaire hulp (DGD)	€ 349 202
Agentschap voor Natuur en Bos	€ 181 731
VLIR-UOS	€ 35 000
GRACO	€ 34 300
Vlaamse Overheid	€ 32 066

7.1

Milieu

Als ngo actief in de natuur- en milieusector is het evident dat we doen wat we van het brede publiek, de privé-sector en de beleidsmakers verlangen: leven en werken op een zo duurzaam mogelijke manier.

Aankoopbeleid

Als ondertekenaars van het FSC-convenant houden we ons aan de principes van het voorkomen van papierverspilling en het gebruik van 100% gerecycleerd, chloorvrij papier met een EU Ecolabel. De BOS+ T-shirts, rompertjes en slabbetjes zijn gemaakt van biokatoen en dragen het GOTS-label, het EU Ecolabel, Fairtrade, Neutral responsibility en/of Oeko-Tex Standard 100. Deze labels staan voor waarden die BOS+ deelt, van een duurzame en ecologische productie tot eerlijke handel.

Catering

Op BOS+ activiteiten serveren we al een aantal jaren geen vlees of vis. Met de keuze voor vegetarische activiteiten willen we een signaal geven en de deelnemers laten kennismaken met alternatieven. Onze huidige vleesconsumptie heeft mondiale effecten op onder andere de klimaatverandering en het wereldwijde bosoppervlak, met onhoudbare gevolgen in Vlaanderen (verzuring, vermessing, gronddruk, dierenwelzijn...) en een onaanvaardbare export van onze ecologische voetafdruk naar de tropen.

Elektriciteit, verwarming en water

Als huurder van een kantoor kan BOS+ op dit vlak weinig structurele aanpassingen doorvoeren. Onze huisbaas, de Universiteit Gent, heeft rond de verwarming en de isolatie van het gebouw de laatste jaren echter belangrijk werk geleverd. Het aardgasverbruik in 2016 was het laagste van de afgelopen 8 jaar, wat wellicht deels te verklaren is door de zachte winter. Ook het waterverbruik was, net als vorig jaar, zeer laag. Het elektriciteitsverbruik op de campus ligt dan weer hoger dan de laatste jaren, ten gevolge van energie-intensieve wetenschappelijke experimenten op de site.

Transport

De werking van BOS+ kan niet zonder een aanzienlijk aantal kilometers dienstverkeer. Bovendien moet er af en toe veel materiaal vervoerd worden, waardoor transport met de wagen de enige mogelijke manier is. Toch trachten de BOS+ medewerkers hun transport zo duurzaam mogelijk te organiseren. Mede dankzij de aankoop van een tweede plooi-fiets, het lidmaatschap bij autodeelorganisatie Cambio en een Blue-bike abonnement, slagen we erin dit zo duurzaam mogelijk te realiseren. Het dienstverkeer met de auto daalt gestaag jaar na jaar, en ook het aandeel van de personeelsleden dat met de auto naar het werk komt blijft dalen.

CO₂-uitstoot

Voor een organisatie met een belangrijke zuidwerking is het onvermijdelijk dat er regelmatig vliegtuigreizen gemaakt worden. BOS+ onderneemt deze reizen alleen als ze echt noodzakelijk zijn en

compenseert de veroorzaakte uitstoot door bebossingsprojecten. In 2016 vonden er 3 retourvluchten plaats (Quito, Lima, Marrakech).

Via onze CO₂-calculator Treecological.be berekent BOS+ de CO₂-uitstoot van haar dienstverkeer (eigen auto's, Cambio en vliegtuigreizen). Dit leidde tot een gift aan bebossingsprojecten in Vlaanderen en Zuid-Amerika van 532 euro ter compensatie van 15.779 kilogram CO₂.

7.2

Gender

Bossen voorzien wereldwijd in het levensonderhoud, de bestaansmiddelen en het inkomen van 1,6 miljard mensen in armoede. Gendergelijkheid, empowerment en capaciteitsversterking voor vrouwen zijn belangrijke hoekstenen voor de bestrijding van armoede en ongelijkheid. De gelijkheid van mannen en vrouwen bevorderen verhoogt de doeltreffendheid van interventies. Op lange termijn levert het ook een positieve impact op de levensomstandigheden van alle burgers in onze samenleving.

Gender mainstreaming is een strategie om gender systematisch te integreren in het ontwikkelingsbeleid en doorheen alle fases van een projectcyclus. Sinds 2015 heeft BOS+ haar genderbeleid geformaliseerd in een Gender Charter (te vinden op de website).

BOS+ besteedt ook binnen de eigen organisatie aandacht aan gelijke kansen voor mannen en vrouwen. BOS+ garandeert bij aanwervingen nooit te zullen discrimineren, noch op basis van geslacht, noch op eender welk ander vlak. Bovendien schrijft BOS+ haar vacatures uit voor m/v/x. Op dit moment bestaat de raad van bestuur uit 10 mannen en 2 vrouwen. We streven naar een raad van bestuur waarvan in 2018 maximum twee derde van de bestuurders van hetzelfde geslacht is.

8.1

Over ons

BOS+ is een samenwerkingsverband tussen twee vzw's, namelijk een personele unie tussen BOS+ Vlaanderen vzw en BOS+ tropen vzw. BOS+ Vlaanderen is een milieuorganisatie met als werkingsgebied Vlaanderen en BOS+ tropen is een ontwikkelingsorganisatie met een focus op het Zuiden (Ecuador, Peru en Bolivia) en een educatieve werking in Vlaanderen. Deze organisaties hebben in 2012 besloten om de handen in elkaar te slaan voor meer en beter bos, in Vlaanderen en wereldwijd.

Beide verenigingen zijn gevestigd op de Geraardsbergsesteenweg 267 te 9090 Gontrode (Melle). Het ondernemingsnummer van BOS+ Vlaanderen is BE0411.088.374 en dat van BOS+ tropen is BE0479.222.461.

8.2

Algemene vergadering

Het hoogste beslissingsorgaan van BOS+ is de Algemene Vergadering (AV). De AV van BOS+ tropen en BOS+ Vlaanderen is identiek en bestaat uit 70 leden met volwaardig stemrecht.

8.3

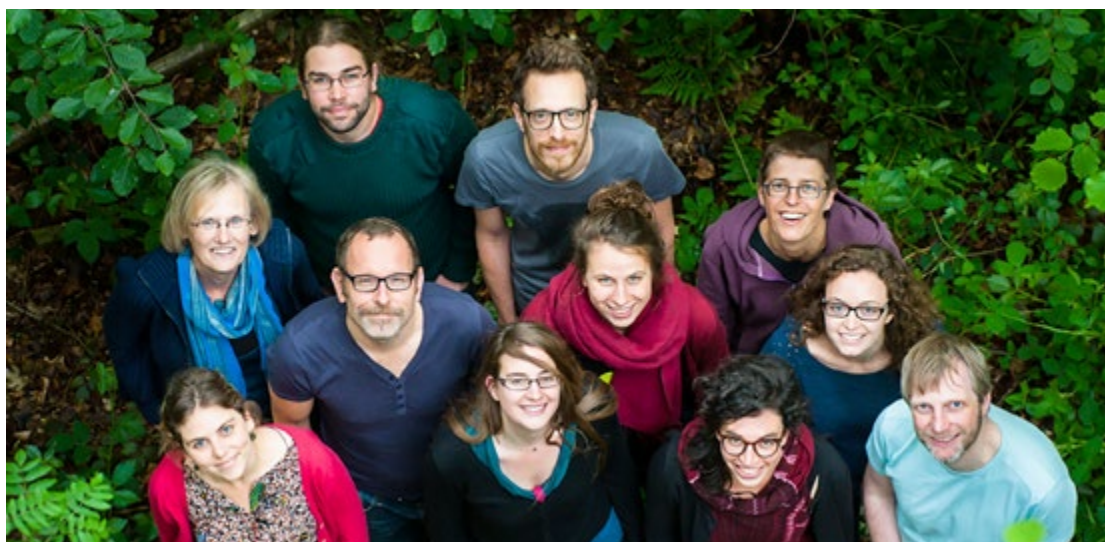
Raad van bestuur

De raad van bestuur bestaat uit Hans Beeckman, Vera Dua, Eric Heystraeten, Bart Holvoet, Patrick Huvenne, Danny Jacobs (penningmeester), An Lambrechts, Geert Lejeune (ondervoorzitter), Bart Muys, Frans Pauwels, Kris Verheyen (voorzitter) en Pieter Vercammen (secretaris).

8.4

Personeel

Op het einde van 2016 waren er 8 personeelsleden tewerkgesteld bij BOS+ Vlaanderen, goed voor 6,6 VTE. BOS+ tropen beschikte over 4 medewerkers, goed voor 2,5 VTE in totaal. In totaal zijn er bij BOS+ 8 vrouwen en 4 mannen tewerkgesteld. De basissalarissen voor mannen en vrouwen zijn gelijk. Alle medewerkers vallen onder de CAO die geldt voor de sector. In 2016 hebben 8 studenten hun stage gelopen bij BOS+ en hebben 8 vrijwilligers ons bijgestaan met hulp op kantoor of op het terrein.

8.5

Partners

BOS+ tropen werkte in 2016 met de volgende partners samen:

Peru: Desarrollo Rural Sustentable, Asociación para la Conservación y Manejo de la Reserva Comunal Yanasha, Asociación para la Investigación y el Desarrollo Integral, Vredeseilanden (Andes)

Ecuador: Mindo Cloudforest Foundation, Naturaleza y Cultura Internacional, Comité de Gestión de las Cuencas Altas de Catamayo y Playas/Asociación de Producción Agropecuaria Pisaca, TRIAS, EcoCiencia, Asociación de Mujeres Waorani Ecuador, Veco Andino, Asociación AgroArtesanal de Caficultores Río Intag

België: DiV, DGD, Globelink, Netwerk Bewust Verbruiken, provincie Oost-Vlaanderen, provincie Vlaams-Brabant, provincie West-Vlaanderen, provincie Antwerpen, 11.11.11-campagne, stad Gent, UGent1010, GRACO, Telenet, The Body Shop Foundation, GoodPlanet Belgium, Laika, Broederlijk Delen, CATAPA, Studio Globo, Schoolrockfestival, Nationale Loterij, StampMedia.

BOS+ Vlaanderen werkte in 2016 met de volgende partners samen:

Toyota Fund for Europe, LEAF, Gezinsbond, The Oval Office, Koning Boudewijnstichting, GoodPlanet Belgium, UPR, Ecolife, Toneelhuis, Limburg.net, ANB, De Ambassade, Consortium Agroforestry, Universiteit Gent, INBO, Red de Motorcross, Sylva, Boomkwekerij Opdebeeck, Aanspreekpunt Privaat Beheer, de Bosgroepen, KU Leuven, Link Inc, Tetrapak, Pasar, Natuurpunt Educatie-CVN, Natuurpunt, Gemeente Zedelgem, CIBE, Krinkels NV, Koning Boudewijnstichting, Studio Helsinki, WWF België, Greenpeace, Bond Beter Leefmilieu, Eandis, JNM, Heemkunde Vlaanderen, Trage Wegen, MOS, Departement Leefmilieu en Energie, Agrobeheerscentrum ECO², Gemeente Bierbeek, Provincie Vlaams-Brabant, UGent1010, Christophe Van Gampelaere, Diamond Trading, Provincie Oost-Vlaanderen, ILVO, Inagro, Glenn Vanderbeke, Triple Tree, Youca, TAU, Grondwerken Huysentruyt, Bosland, European Center for Nature Conservation, Cooperation for Science and Technology in Europe, Forest Research (UK), BNP Paribas Leasing Solutions, Copaco, Dille en Kamille, D'M&S, Eli Lilly Benelux, Infinwebs, Logflow, Institute for Forest Pedagogics (Slovenië), OS Ljubo Šercer Kočevje (Slovenië), OS Jela Janežiča (Slovenië), MPIGO Heemschool (Neder-over-Heembeek), BuBaO Sint-Gregorius (Gentbrugge), Bluebell Park School, Green Lane Community Special School, Merseyforest (UK), Slovenian Forest Research Institute (GOZDIS), ERASMUS+ Programma (Europese Commissie)

8.6

Lidmaatschappen

BOS+ tropen is lid van BBL, FSC Belgium, FSC International, ngo-federatie en 11.11.11.

BOS+ Vlaanderen is lid van BBL, FSC Belgium, FSC International, The Shift, Inverde, Trage wegen vzw, de Vlaamse Bosgroepen, LEAF, PRO SILVA Europe, de Klimaatcoalitie en Pimp je Speelplaats.

BOS+ is één van de pilootprojecten van Socialware rond de implementatie van de CRM-software van Procurios. Sinds 2013 krijgen we financiële steun van het Venture Philanthropy Fund. BOS+ neemt deel aan het actie-onderzoek van de Sociale Innovatiefabriek rond maatschappelijke impact. BOS+ onderschrijft de alternatieve septemberverklaring en de eisen van Hart Boven Hard.

Dit verslag beschrijft de werking van BOS+ van 1 januari tot en met 31 december 2016. Deze verslaggeving gebeurt jaarlijks. Voor dit verslag beperken we ons tot de activiteiten van BOS+. Partnerorganisaties en financiers worden vermeld, maar hun inspanningen op het vlak van duurzaamheid behoren niet tot de reikwijdte van dit verslag.

Het jaarverslag is opgesteld volgens de richtlijnen voor duurzaamheidsverslaggeving van het Global Reporting Initiative (GRI), de referentiestandaard voor rapportering over de economische, sociale en milieu-impact van een organisatie. GRI ontstond meer dan tien jaar geleden als een netwerk van ngo's, bedrijven en overheden. Het opzet was in de eerste plaats om bedrijven aan te zetten om te rapporteren over hun volledige maatschappelijke impact en dus informatie te verschaffen niet enkel over hun financiële resultaten maar ook over hun milieu-impact en hun sociale impact.

Dit verslag volgt de GRI G4-richtlijnen, zoals vastgelegd in de Kern-optie ('in accordance' - Core). Er gebeurde geen externe verificatie van dit duurzaamheidsverslag. Hieronder vindt u een overzicht van de GRI-indicatoren in dit verslag, samen met de pagina waarop de informatie terug te vinden is.

Indien u vragen of opmerkingen hebt over dit verslag kan u terecht bij Thibaut Joris (09 264 90 55 of thibaut.joris@bosplus.be).

Strategie en analyse

G4-1	Verklaring van de voorzitter	3
------	------------------------------	---

Organisatieprofiel

G4-3	Naam van de organisatie	20
G4-4	Voornaamste producten en diensten	2
G4-5	Locatie van het hoofdkantoor	20
G4-6	Landen waar de organisatie actief is	20
G4-7	Eigendomsstructuur en rechtsvorm	20
G4-8	Doelgroep en betrokken belanghebbenden	21
G4-9	Omvang van de organisatie	12-17, 20-21
G4-10	Samenstelling personeelsbestand	20
G4-11	Percentage medewerkers dat onder een CAO valt	20
G4-12	Toeleveringsketen en aankoopbeleid	18
G4-13	Significante veranderingen wat betreft omvang, structuur of eigendom	12-17, 20-21
G4-14	Hantering van het voorzorgsprincipe	-
G4-15	Onderschreven charters en principes	21
G4-16	Lidmaatschap van verenigingen	21

Materiële aspecten en afbakening

G4-17	Operationele structuur	20
G4-18	Proces voor het bepalen van de inhoud van het verslag	22
G4-19	Toepassingsgebied van het verslag	2-3, 22
G4-20	Afbakening aspecten binnen de organisatie	2-3, 22
G4-21	Afbakening aspecten buiten de organisatie	2-3, 22

G4-22	Het effect van aanpassing van informatie uit vorige verslag(en)	n.v.t.
G4-23	Afwijkingen in reikwijdte/afbakening t.o.v. vorige verslag(en)	n.v.t.

Betrokkenheid belanghebbenden

G4-24	Lijst van groepen belanghebbenden	20-21
G4-25	Basis voor inventarisatie van belanghebbenden	20-21
G4-26	Aanpak van betrokkenheid belanghebbenden	-
G4-27	Betrokkenheid belanghebbenden: onderwerpen en bezorgdheden	-

Verslagprofiel

G4-28	Verslagperiode	22
G4-29	Datum van het meest recente verslag	22
G4-30	Verslaggevingscyclus	22
G4-31	Contactpunt voor vragen over het verslag	22
G4-32	Niveau van het verslag ('in accordance' optie)	22
G4-33	Externe verificatie van dit verslag	22

Bestuur

G4-34	Bestuursstructuur van de organisatie	20
-------	--------------------------------------	----

Ethiek en integriteit

G4-56	Waarden, gedragsnormen en principes	3, 18-19
-------	-------------------------------------	----------

Economische indicatoren

G4-EC1	Directe economische waarde	12-17
G4-EC4	Financiële steun van de overheid	14, 17
NGO8	De vijf grootste donateurs en de geldelijke waarde van hun bijdrage	14, 17

Milieu-indicatoren

G4-EN1	Materiaalverbruik	18
G4-EN3	Energieverbruik binnen de organisatie	18
G4-EN6	Vermindering van energieverbruik	18
G4-EN27	Compensatie van de milieugevolgen van producten en diensten	19
G4-EN30	Milieu-impact van transport	18-19

Sociale indicatoren

G4-LA1	Personeelsverloop	20
G4-LA2	Arbeidsvoorwaarden voor voltijdse en deeltijdse werknemers	20
G4-LA3	Ouderschapsverlof en gender	20
G4-LA13	Verhouding basissalarissen van mannen en vrouwen	20

BOS+

MEER DAN BOMEN ALLEEN